

Фитналардан эҳтиёт бўлиш

11:05 / 14 январь 1674

هُنْعُلَالِ يَضَرَّ رَمْعَنْبَرَنَعْ
هُيَلَعُلَالِ يَلَصِّي بَنَلَانَعْ
هُلَلَلِزْنَأْ لَدِإْ لَاقَ مَلَسَوْ
نَمُبَادِعَلَابَاصَأْبَادِعَمْوَقَبْ
هُلَعَ اُوْتِعَبَمْثِي فَنَأَكْ
نَأْخِي شَلَأْمَوْرَمَعَأْ

Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Аллоҳ бир қавм устига азоб нозил қилса, ўша азоб уларнинг ичида ким бўлса, ҳаммасига

баробар етади. Кейин эса барчалари амалларига кўра қайта тириладилар», дедилар». Икки шайх ривоят қилганлар.

Шарҳ: Оммавий азобга лойик бўлган қавмнинг ичида бўлган одам, ким бўлишидан қатъи назар, уларга қўшилиб, биргаликда мусибатга учрайди, шунинг учун бу ҳолат «Нима қилайлик, замон шу экан-да!» дейишга зинҳор баҳона бўла олмайди. Мўмин банда бутун дунёда бир ўзи қолиб, аҳли иймонларни тамсил қилаётган бўлса ҳам, Аллоҳ таолонинг айтганидан қолмаслиги керак, чунки унинг иймони, ибодати ва солиҳ амали ҳеч қачон зое кетмайди. Солиҳ инсон нобакорлар жамоаси билан бирга ҳалокатга учраса ҳам, унинг иймони, ибодати ва солиҳ амали охиратда уни қутқариб қолади. Барча бандалар қайта тириладиган пайтда у гўзал ҳолатда қайта тирилади ва ўз мукофотини заррача камаймаган ҳолда олади.

لِلْيَضْرَرِرْهُ يَبْأَنْعُ
لِلْيَلْصَبْنِلِلْنَعْ
بَرَاقَتَيْ «لَاقَمَلْسَوْيَلَعْ
لَمْعُلْاً صُقْنَيْ وْنَامْزَلَا
رَهْطَتْ وْحَشْلَا يَقْلُيَ وْ
جَرْهُلْا رُتْكَيْ وْنَتْفَلَا.
وْهَمْيَأْلَلْوُسَرَأْيِ :اُلَاقْ
لَتْقُلَا لُتْقَلَأْ «لَاقْ

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Вақт қисқаради, амал ноқис бўлади, баҳиллик илқо қилинади, фитналар зоҳир бўлади, ҳарж кўпаяди»**, дедилар. **«Эй Аллоҳнинг Расули, у нима?» дейишган эди, «Қирғинбарот, қирғинбарот!» дедилар».**

Шарҳ: Бу ҳадиси шарифда Пайғамбар алайҳиссаломнинг замонларидан кейин чиқадиган баъзи ҳолатлар ҳақида сўз кетмоқда.

«Вақт қисқаради».

Бир вақтлар келиб, вақтнинг баракаси қолмайди, бир йил бир ойдек ўтиб кетади, бир ой бир ҳафтадек ўтиб кетади ва ҳоказо.

«Амал ноқис бўлади».

Бир вақтлар келиб, диний таълимотларга амал қилиш, солиҳ амал қилиш камаяди. Бу ишларга нисбатан дангасалик пайдо бўлади. Гап кўпайса ҳам, иш камаяди.

«Баҳиллик илқо қилинади».

Бир вақтлар келиб, сахийлик кетиб, одамлар баҳил бўлиб қоладилар.

Баҳил бўлганда ҳам ўта баҳил бўлиб қоладилар. Бирор бирорга баҳиллик қилишни уят санамай қўяди.

«Фитналар зоҳир бўлади».

Бир вақтлар келиб, одамлар ўртасида турли-туман фитналар кўтарилади, фитна кетидан фитна келаверади.

Расулуллоҳ алайҳиссалом бу гапларининг давомига яна бир нарсани қўшдилар: «Ҳарж кўпаяди», дедилар. У зотни тинглаб турганлар бу сўзниң маъносини тўлиқ англаб етмай, «Эй Аллоҳнинг Расули, у нима?» дейишди. Расулуллоҳ алайҳиссалом бу саволга жавобан: «Қирғинбарот, қирғинбарот!» дедилар.

Бир вақтлар келиб, одамлар орасида қатл, яъни одам ўлдириш, қотилликлар кўпаяди. Аммо шунга ҳам қарамай, мўмин-мусулмон бандадинини маҳкам тутмоғи лозим.

ئىلـصـهـلـلـاـلـوـسـرـنـأـهـنـعـوـ
 ئـلـاـقـمـلـسـوـهـيـلـعـهـلـلـاـ
 دـعـأـقـلـاـهـنـتـفـنـوـكـتـسـ«ـ
 مـئـأـقـلـاـنـمـرـيـخـأـهـيـفـ
 نـمـرـيـخـأـهـيـفـمـئـأـقـلـأـوـ
 رـيـخـأـهـيـفـيـشـأـمـلـأـوـيـشـأـمـلـاـ
 أـهـلـفـرـشـتـنـمـيـعـأـسـلـاـنـمـ
 أـهـنـمـدـجـوـنـمـفـهـفـرـشـتـسـتـ
 بـهـبـدـعـيـلـفـهـدـاعـمـوـهـجـلـمـ
 ئـعـبـرـأـلـاـمـهـأـورـ

Яна ўша кишидан ривоят қилинади:

«Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Келажакда фитналар бўлади. Ўша пайтда юргандан юрган яхши, юргандан турган яхши, тургандан ўтирган яхшидир. Ким унга қизиқса, уни домига тортиб кетади. Ким ундан паноҳ ёки қўрғон топса, ўша билан ўзини асрасин», дедилар».

Тўртовлари ривоят қилганлар.

Шарх: Демак, фитнани сезган одам иложи борича ундан узоқда бўлишга ҳаракат қилмоғи керак.

هُللا يَضْرَبَ يَبْأَنَعُ
هُللا يَلْصَبَ نَعْنَاعُ
أَهْنِإِ» يَلْأَقَ مَلَسَوْهْيَلَعَ
مُثْأَلَأَنَتْفُنُوكَتَسَ
أَهْيَفُ دَعْأَقْلَا ظَنْتْفُنُوكَتَ
أَهْيَف يَشَامِلَانِمْرِيَخَ
نِمْرِيَخَ أَهْيَف يَشَامِلَأَوَ
أَذِيفَ أَلَأَ، أَهْيَلَإِ يَعْأَسَلَا
هُلَنَأَكْنَمَفْتَعَقَوْهَا تَلَزَنَ
نَأَكْنَمَوْأَهَبْ قَحْلَيْلَفْلَبَا
نَمَوْأَهَبْ قَحْلَيْلَفْمَنَعْهَلَ
قَحْلَيْلَفْضَرَأَهَلْتَنَأَكْ

أيْ : لُجَرَلْ أَقَفْ ، « هِضْرَأْب
مَلْ نَمْ تْيَأْرَا ، هَلَلْ أَلْ وُسَرْ
أَلْ وْمَنْغَأَلْ وْلَبِإَهْلْ نُكَتْ
يَلِإِدْمَعَيْ » : لَاقْ ؟ هِضْرَأْ

هِدْحَيَلَعْ قُدَيَفْ هِفْيَسْ
عَاطْسَنِإِجْنَيَلْ مُثْرَجَبْ
هُتْعَلَبْ لَهْ مُهَلَلَا ، هَعْجَنَلَا
لَهْ مُهَلَلَا ، هُتْعَلَبْ لَهْ مُهَلَلَا

أيْ : لُجَرَلْ أَقَفْ ، « تْعَلَبْ
تْهِرْكُأْنِإِهَلَلْ أَلْ وُسَرْ
نْيَفْصَلَا يَلِإِ يَبْ قَلْطَنَأَوْ
نْيَتَئِفْلَا يَدْجَإِ وَأْ
وَأِهِفْيَسْ بْ لُجَرِيَنَبَرَضَفْ

يِنْلُتْ قَيْفُ مَسْءِي حَيِّ
 لَكْمَثِ إِوْهِمْ تِإِبُ عُوبَيِّ «لَاقِ
 رَآنِلِابْ حَصَّا نُمْ نُوكَيِّ وَ
 دُوادْ وُبَأْ وَمُسْلَمْ أَورِ

Абу Бакра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Келажакда фитналар бўлади. Огоҳ бўлинглар, ҳали фитналар бўлади, ўшанда юргургандан юрган яхши, юргандан ўтирган яхши бўлади. Огоҳ бўлинглар, фитна нозил (ёки воқеъ) бўлса, кимнинг туяси бор бўлса, ўша билан машғул бўлсин; кимнинг қўйи бўлса, ўша билан машғул бўлсин; кимнинг ери бўлса, ўша ери билан машғул бўлсин», дедилар. Шунда бир киши: «Эй Аллоҳнинг Расули, туяси, қўйи, ери йўқлар нима қиласди?» деди. У зот: «Қиличини олиб, тош билан унинг тиғига уради. Сўнгра қочишга қодир бўлса, қочиб кетади. Аллоҳим, етказдимми? Аллоҳим, етказдимми?»

Аллоҳим, етказдимми?» дедилар. Шунда бошқа бир киши: «Эй Аллоҳнинг Расули, агар мени мажбур қилиб, икки сафдан ёки икки гуруҳдан бирига олиб боришса, бир киши менга қилич урса ёки ўқ тегиб ўлсам-чи?» деди. «Ўзининг ҳам, сенинг ҳам гуноҳинг унга ёзилиб, дўзахийлардан бўлади», дедилар».

Муслим ва Абу Довуд ривоят қилганлар.

Шарҳ: Мусулмонлар орасида фитна чиққанда ниҳоятда ҳушёр бўлиш керак. Иложи борича бу фитнага аралашмаслик керак. Агар бир кишининг чорва ҳайвонлари бор бўлса, ўшаларни боқиш билан чалғиб, фитнадан четда бўлиш керак. Ери бўлса, ўша ерида ишлаб, фитнага аралашмасин. Фитна пайтида ишлатиш мумкин бўлган қурол-яроқлари бўлса, уларни йўқ қилсин.

Бу фитнага бировни мажбуран аралаштирган одам ўзининг ҳам, ўша

мажбур қилингандык одамнинг ҳам гуноҳига қолади. Фитнада фаоллик күрсатыб, бошқаларни унга тортган кимса эса дүзахий бўлади.

«Фитналар ва Қиёмат аломатлари» китобидан